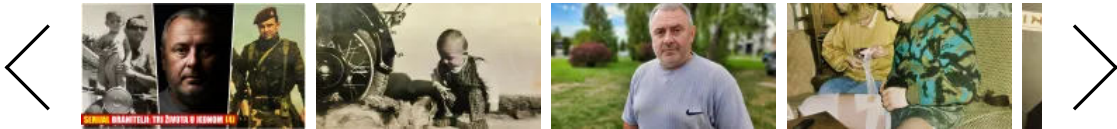

Foto: Privatni album, Nikica Puhalo/MojPortal.hr

ŽIVOTNA PRIČA

Alen Skender: "Danas je naša uniforma radno odijelo, a oružje - ruke. Kome treba pomoć, tu smo"

Alen Skender, branitelj iz Velikih Zdenaca, prošao je sva ratišta osim Vukovara. Više je puta gledao smrt u oči, bio ranjavan, a danas kaže kako sa suborcima vodi nove bitke, one da mir drugima učine još ljepšim

24.09.2025. u 19:54

Piše: Nikica Puhalo

VEZANE VIJESTI

ISPOVIJEST

Krešimir Ivančić: "Bio sam na rubu kada su mi ubili tatu, evo što me vratilo u život..."

ŽIVOTNA PRIČA

Marko Martinelli: "Ne volim pričati o ratu, ali ću vam otkriti zašto sam ponosan na nas iz Pakraca..."

ŽIVOTNA PRIČA

Jitka Pleša: "Nagledala sam se smrti za 16 života, tri puta umalo poginula, dobila PTSP... Sad sam pronašla mir"

MojPortal.hr objavljuje seriju tekstova pod egidom "Branitelji - tri života u jednom". Riječ je o intimnim, dirljivim i opsežnim životnim pričama hrvatskih branitelja ispričanim u prvom licu. Ideja je da se priče ne temelje na povijesnim datumima nego upravo na samom životu branitelja i to kroz tri dijela: prvi dio govori o djetinjstvu, odrastanju i mladenačkim snovima, drugi o okolnostima u kojima ih je zatekao rat i događajima koje su proživjeli tijekom Domovinskog rata, a treći je posvećen često složenom povratku u mirnodopski život nakon proživljenih ratnih trauma. Sada, 30 godina nakon završetka rata, napokon je moguće prvi put ispričati ove jedinstvene priče na ovakav način.

1. Život prije rata

Od mirnog djetinjstva do buđenja nacije

Rodio sam se 24. srpnja 1964. godine u bjelovarskoj bolnici, a djetinjstvo sam proveo u Velikim Zdencima. Živjeli smo u stanu u staroj školi, onoj koja je danas ruševina, a od stana do školske klupe dijelilo me svega dvadeset i pet stepenica.

Moja majka, Zlata, rođena Janaček, bila je učiteljica. Čistokrvna Čehinja, vodila je češko odjeljenje i Češku besedu, a mene je, naravno, zapalo da idem u njezin razred. Nikada me kod kuće nije pitala jesam li napisao zadaću, nikada nije nudila pomoć. Nije trebala. Ali zato me u razredu znala rešetati više nego ikoga drugoga. Htjela je izbjeći bilo kakav privid protekcije, iako su me neka djeca svejedno gledala drukčije.

Alen u naručju majke Zlate/Foto: Privatni album

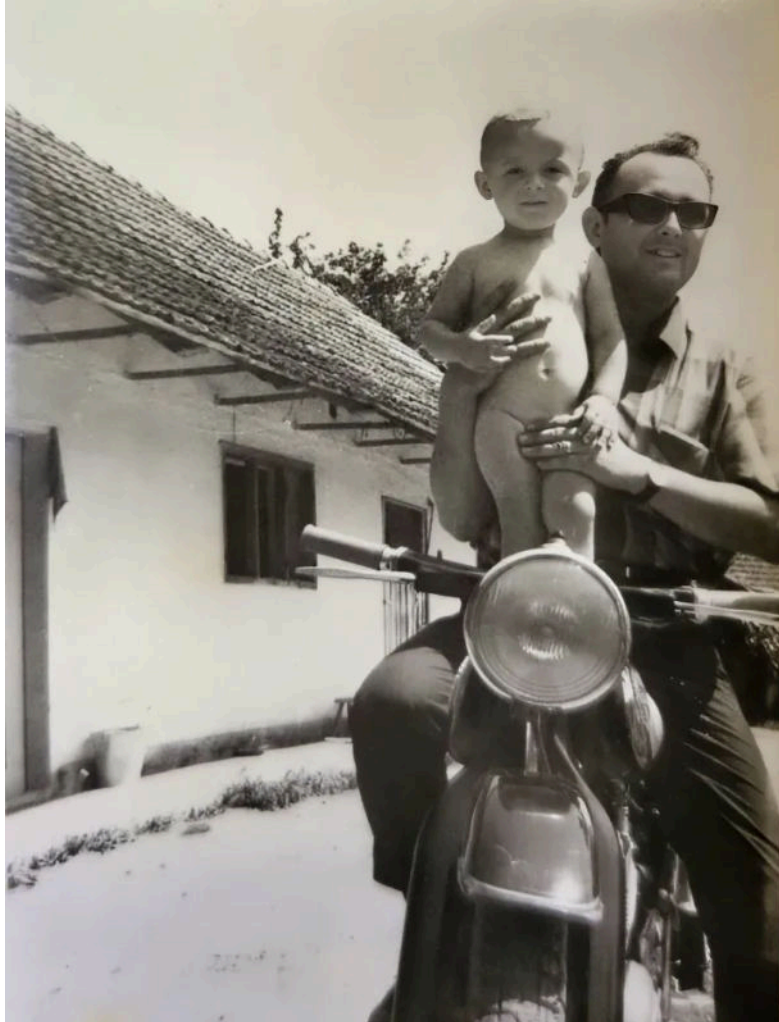
Imati mamu za učiteljicu bio je i plus i minus, ali naučio sam se nositi s tim. Bio sam dobar učenik, pazio sam na satu i nisam morao puno učiti kod kuće. Svaki odmor prije sata iskoristio bih da prelistam bilježnicu i uvijek sam bio spreman, bilo za blic-test ili usmeno odgovaranje jer dok su drugi dečki jurcali po prašnjavom igralištu, ja sam radije ostajao u razredu i pripremao se za sljedeći sat.

Fotografija iz osnovne škole u kojoj mu je majka bila učiteljica/Foto: Privatni album

Otac Milan je porijeklom iz Like, iz okolice Brinja. Radio je u Zdenki. Počeo je kao traktorist, a dogurao do vozača direktora. Zbog posla je često bio odsutan, putovao je po cijeloj bivšoj državi, ali i u Austriju i Švicarsku. Iako nije bio iz visokog društva, bio je pametan čovjek koji je upijao znanje od drugih. Od njega sam naučio bonton, kako se ponašati za stolom, čak i kako se jedu škampi i jastozi.

Puno je utjecao na mene.

Alen s tatom Milanom/Foto: Privatni album

Djetinjstvo mi je bilo lijepo. Nismo oskudijevali, iako smo među prvima u selu imali smo televizor i automobil. No, nismo uživali u nekakvoj raskoši.

Bilo je to klasično odrastanje za to vrijeme, ispunjeno igrama s djecom iz susjedstva. Igrali smo se kauboja i Indijanaca, partizana i Nijemaca... Tada, naravno, nije bilo mobitela, ali uvijek smo znali gdje ćemo se naći, bez dogovora i poziva.

Kupali smo se u rijeci Ilovi koja je tada bila čista. Puno vremena provodio sam kod bake i djeda, kako s majčine, tako i s očeve strane. Bio sam prvi unuk, prava atrakcija, pa su me svi pazili i mazili. Još kao beba u jastuku vidio sam more, dok

su ga neka djeca, nažalost, prvi put ugledala tek na školskoj ekskurziji.

Alen na proslavi 2. rođendana/Foto: Privatni album

Nakon osnovne škole, prva dva razreda srednje završio sam u Grubišnom Polju po takozvanom "Šuvarovom programu".

Majka me nakon toga upisala u Zagreb, u jednu od najjačih tehničkih škola – Ruđer Bošković, smjer elektronika. Za klinca sa sela, Zagreb je bio šok. Tramvaji, gužve, zgrade...

No, brzo sam se snašao.

Živio sam malo kod strica u Sesvetama, malo kod bakine sestre na Rebru, a kasnije sam si sam našao stan. Školu sam završio s odličnim uspjehom i bio oslobođen mature.

Upisao sam Višu tehničku školu Rade Končar, smjer strojarstvo. Uz studij sam i radio preko student-servisa. Počeo sam s istovarivanjem ugljena iz vagona, pa nosio drva, a onda sam se preko prijatelja ubacio u Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu. Tamo sam radio sve – od porte i centrale do održavanja i rada u čitaonici. Imao sam, što se kaže, "love k'o blata" i bio financijski potpuno neovisan.

Zagreb je živio punim plućima, a i ja s njim.

Tada sam volio heavy metal glazbu, bio sam metalac, nosio jaknu s bedževima AC/DC-a i Iron Maidena, obilazio koncerte i disco klubove. Kad bih s novim kazetama bendova došao za vikend u Zdence, bio sam glavna faca, ha ha! Prijatelji bi ih dolazili slušati, albumi su se presnimavali, svi zajedno bismo uživali.. Bila su to baš lijepa vremena, lijepa mladost.

Bezбриžni dani mladosti, nisu ni sanjali da je rat opasno blizu/Foto: Privatni album

Prije nego što je sve počelo, odslužio sam i vojni rok u JNA, i to u Tuzli i Sarajevu, baš u vrijeme Zimske olimpijade 1984. godine. Tamo sam na svojoj koži osjetio surovost jedne besmislene vojne obuke. Kao dio interventne jedinice, usred zime su nas iskricali iz helikoptera u snijeg do pojasa, na minus osamnaest stupnjeva. Cijelu noć smo proveli mokri,

smrzavajući se. Od cijele čete, tek je nekoliko ljudi ostalo zdravo. Ta noć ostavila mi je trajne posljedice; i danas moram paziti gdje stajem bos ili gdje sjedam.

Nakon tog terora, dobio sam prekomandu u Hadžiće kod Sarajeva, u jedno ogromno skladište. Tamo nas je bilo dvadesetak i, u usporedbi s onim prije, uživali smo. U blizini je bila punionica Coca-Cole pa smo je pili u neograničenim količinama, sve dok nas nakon mjesec dana nije počela boljeti jetra. Tada smo shvatili koliko je to zlo i prešli na pivo.

Alen Skender tijekom služenja vojnog roka u JNA/Foto: Privatni album

A onda su došle devedesete. Vratio sam se kući i osjetio da se nešto veliko sprema. Bilo je dosta ljudi koji su se bojali, nisu znali što će na kraju biti, neki su i kalkulirali.

Ja sam osjećao dužnost.

Preko nekih poznanstava shvatio sam da se stvara nova snaga i odlučio sam djelovati. S još jednim kolegom utemeljio sam prvi ogranak HDZ-a na cijelom ovom području, prije Grubišnog Polja, Daruvara i Pakraca. Jedva smo našli deset ljudi za inicijalni odbor jer strah je bio velik.

Mnogima sam bio nepoznato lice jer sam bio dečko koji je deset godina živio u Zagrebu. Sjećam se, kad smo prvi put

lijepili plakate s Tuđmanovim likom, lokalni moćnici platili su djeci sladoledom da ih potrgaju.

No, mi nismo odustajali.

Sjećam se i anegdote iz veljače 1990. Otišao sam u Zagreb, u sada povijesnu baraku u Savskoj, po promidžbeni materijal. Tamo sam sreo Jožu Manolića.

- Dobar dan, ja sam Alen Skender, dolazim iz Grubišnjog Polja, pokušao bih nešto napraviti...

- Uh, tamo je gadno, tamo nemamo nikoga. Ali imaš sreće, baš je stigao šleper plakata iz Krškog - rekao mi je Manolić i dao ceduljicu:

- Uzmi koliko ti treba.

Moj mali Citroën Diana jedva je izdržao pod težinom tih plakata, auto je legao skoro pa do asfalta. Jedva sam se dovezao do Zdenaca.

Alen i njegova Diana u kojoj je prevezio plakate HDZ-a u Grubišno Polje/Foto: Privatni album

Polijepili smo ih, a meni je na kraju ostalo možda nekih 20-ak komada. Žao mi je što na kraju nisam sačuvao ni jedan za uspomenu. Naime, te preostale plakate moja baka je iskoristila koristila za podlogu u kredencima. Nisam mogao vjerovati kada sam vidio. Zato mi je žao što nisam ni jednog sačuvao, oni danas imaju povijesnu vrijednost. Nedavno sam vidio na internetu da ih neki prodaju po cijeni od nekoliko stotina eura. Ali sačuvao sam svoju člansku iskaznicu, s brojem jedan na kraju, koji je označavao da sam prvi član na ovom području.

Počelo se kuhati. Imali smo informacije da JNA naoružava srpska sela po Bilogori. Organizirali smo nenaoružane odrede i čuvali važne objekte, poput Zdenke.

Oružje je bio problem.

Preko prijatelja iz Zagreba, koji je imao veze s nekim opakim dečkima, nabavio sam prvu pušku. Svidjela mi se ona pumperica iz Terminatora, pa sam nju kupio. Koštala me 2600 maraka. Bombe sam platio po 500 maraka komad.

Krenuli smo se naoružavati kako smo znali i umjeli, čak smo od policije tražili da nam daju trofejno oružje zaplijenjeno od krivolovaca. Dečki su u radionicama osposobljavali stare karabine, imali smo i malokalibarske puške na jedan metak.

Ali što ćeš s tim, s jednim metkom? A oni su po selima dobivali automate od JNA.

Ali dobro, što je tu je...

Bili smo svjesni da s njima neće ići lijepo i mirno. Sirovinama moraš pokazati čvrstinu, jer dogovor i razgovor smatraju slabošću. Bili su dobro organizirani, čak su proveli i probnu evakuaciju u Peratovici, a da mi u tom trenutku za to nismo ni znali. Kod nas se, s druge strane, sve odmah znalo – tko je dobio pušku, tko stražari.

Bili smo svjesni da neće biti lako.

Rat je bio na pragu.

2. Život u Domovinskom ratu

Ranjavanje i bitke po cijeloj Hrvatskoj

Sve je postalo stvarnost 12. kolovoza 1991. godine, kada je u Velikim Zdencima utemeljen Zbor narodne garde. Odmah sam dobio zapovjedništvo nad desetinom. Napetost je rasla, provokacije su bile svakodnevne.

A onda je krenulo.

Alen Skender/Foto: Privatni album

Prvi pravi okršaj bio je napad na Barnu. Zauzeli su je, a mi smo ih zatim išli potisnuti. Sjećam se dva ogromna kamena

na cesti na kojima je pisalo "SAO Krajina". Ubrzo je uslijedio masakr u Ivanovom Selu i napad na Grubišno Polje. Pucali smo mi na njih i oni na nas cijelo dopodne.

Držali smo položaje sve do 31. listopada, kada je krenula operacija "Otkos 10". Bila je to prva velika oslobodilačka operacija u Domovinskom ratu. Očistili smo velik dio Bilogore i stali kod Dijakovca. Nakon toga oslobođeni su Bastajski Brđani, no naši suborci iz Bjelovara tamo su upali u zasjedu i imali teške gubitke.

Tada smo mi, Grubišnopoljci i Zdenčani, preuzeli te položaje.

Dan je koji nikada neću zaboraviti je 5. prosinac 1991. godine. Baš smo trebali ići na odmor, smjena je stigla, a mi smo već bili u kombiju na putu kući. Negdje kod Turskog Polja, stiže zapovijed:

- Vraćajte se, pješački napad na Bastaje!

Natrag, pod kišom granata, haubica s Papuka i paljbom trocjevaca. Popeli smo se uzbrdo.

Javio sam se zapovjedniku izviđača.

Rekao mi je da smo tanki na desnom krilu, prema Velikom Miletincu. Rasporedio sam dečke i s njih nekoliko zauzeo položaj na samom kraju sela, kod groblja, u nekoj staroj, napuštenoj mljekari.

Scena je bila kao iz pakla.

U dvorištu je ležao napuhnuti, mrtav konj. Svinja, krmača, s razvaljenom plećkom tumarala je okolo. Unutra su ležali uginuli prašćići, vjerojatno njezini.

Smrad i smrt na svakom koraku.

Iz šume preko puta nas izvirali su "Beli Orlovi", paravojna postrojba iz Srbije. Bilo ih je kao u mravinjaku, kao u onim Bulajićevim filmovima kad Švabe nadiru. Uskoro su nam se

približili s boka, zauzevši položaj koji su držali Daruvarčani. Prijetila je opasnost od potpunog okruženja.

Tada se dogodilo čudo.

Dok sam čučao iza zida, razmišljajući što dalje, ispred mene, ma ni na metar udaljenosti, pao je tromblon i eksplodirao. Nekoliko sekundi kasnije počeo sam se rukama pipati po tijelu tražeći rane. Nisam mogao vjerovati da me nije ni ogrebalo.

Samo mi je ona smrznuta zemlja zasula oči.

Ta luda sreća mi je zapravo dala znak da je vrag odnio šalu. Uvukao sam se u tu staru mljekaru. Na katu je bio Mijo Brekalo sa snajperom.

Ostalo mi je još sedam metaka.

Alen Skender u vrijeme Domovinskog rata/Foto: Privatni album

Znao sam da nema druge nego navesti minobacačku vatru naših topnika na vlastiti položaj, da gađaju poziciju gdje se mi nalazimo. Veza je krčala, oni su je i ometali, jedva smo se sporazumjeli. U onom adrenalinu sam čak bio pobrkao i strane svijeta. Zlatko Mađeruh, koji će kasnije postati dugogodišnji gradonačelnik Grubišnog Polja, shvatio je da će granate pasti na nas pa je išao provjeriti je li mi to stvarno tražimo? Potvrdio sam, a on je u tada shvatio u kako teškoj poziciji se nalazimo.

Da smo očajni.

- Topnici, ide dimna! - čuo sam preko veze.

Dok sam čekao da vidim gdje će pasti dimna granata, držeći pušku i motorolu, ispred mene se pojavio četnik. Kaciga, crvena traka i oko nje i oko ruke. Spazili smo jedan drugoga u istom trenutku. Bacio sam motorolu, podigao pušku i ispalio dva metka, ali sam se u tom trenu okliznuo na jednog od onih mrtvih prašćića. Noga mi je ostala izložena. Njegov rafal je prozujao. Jedan metak pogodio je drveni okvir vrata iza kojih sam bio, rasuo se i zabio mi se u nogu. Ostali su izrešetali zid iza mene i moju jaknu. Nevjerojatno je da je nekoliko metaka prošlo kroz tkaninu jakne između mog tijela i ruke, a da me nisu pogodili.

Pogledao sam tog "Belog orla" i vidio da sam ga ranio, jedan ga je metak pogodio u nogu, počeo se povlačiti.

Vjerojatno od adrenalina, još uvijek nisam osjećao bol.

Vidio sam kroz otvor na zidu još jednoga, pucao sam. A onda su bacili šest-sedam bombi. Srećom, nijedna nije uletjela gdje sam bio ja, ali je baš tada Mijo počeo silaziti s kata.

- Mijo, pazi! Bombe! - viknuo sam mu.

Srećom, brzo se sklonio i onda smo zajedno nastavili pucati. Ubrzo su naši minobacači počeli djelovati, što ih je natjeralo na povlačenje.

Tek tada sam pogledao dolje... Čizma puna krvi.

- Jebiga... - pomislio sam.

Dan kada je Alen ranjen/Foto: Privatni album

Vukao sam nogu do ostatka desetine. Bolničarka me previla, natrpali su mi ranac streljivom i vratio sam se. Krenuli smo u juriš i odbili ih. Kasnije smo saznali da su za Srbiju tražili 48 ljesova.

Nakon ranjavanja, oporavka i službe u Kusionjama, prešao sam u Vojnu policiju s ciljem da ustrojim red. Uskoro je general Mate Laušić formirao borbenu skupinu Vojne policije za djelovanja na najzahtjevnijim terenima, a moja desetina postala je dio te elitne postrojbe.

U rujnu 1992. naša misija odvela nas je na dubrovačko ratište.

Našli smo se u potpuno drugačijem okruženju. To više nije bila Bilogora; ovo je bio kamen, krš i nepoznat teren. Pokupili su nas usred noći, odvezli do sela Osojnik i od tamo smo pješke, pod punom opremom, krenuli kozjom stazom u mrkli mrak. Nisi vidio prst pred nosom, ljudi su padali, oprema je zvonila, a vodič u teniscama samo bi nestao ispred nas.

Kad se razdanilo, shvatili smo gdje smo.

Oko nas samo čuke, a mi ne znamo tko je na kojoj. Dobili smo fotokopiranu kartu i po njoj jedva uspjeli shvatiti koje brdo trebamo osvojiti. Topnička priprema, koja nam je obećana, sastojala se od jednog starog tenka T-34 bez gusjenica i dva minobacača. Kad su oni s druge strane počeli tući, činilo se da imaju sve.

Ipak, osvojili smo zadani položaj.

Alen Skender sa suborcima/Foto: Privatni album

Zapovijed generala Janka Bobetka bila je:

- Osvojite, ukopajte se, dolaze domaći da vas zamijene, a vi idete u Dubrovnik na odmor.

No, domaći se nikad nisu pojavili. Ostali smo na tom brdu dva dana i dvije noći, kao jedina postrojba koja je izvršila zadatak i zadržala položaj.

Uvjeti su bili pakleni.

Preko dana plus 50, kuhaš se na kamenu bez trunke hlada. Noću bi nas tukli fosfornim granatama od kojih je sve gorjelo, a temperatura bi se spustila toliko da smo se smrzavali u košuljama.

Halucinirali smo od umora, gladi i dima.

Spasila me rupa u stijeni u obliku slova "L", koju sam dodatno ogradio suhozidom. Oko mene je palo najmanje petnaest granata. Jedna mi je potpuno razbila pušku; ostao sam samo s pištoljem. Nakon dva dana, vidio sam da smjena neće doći i da je naša tvrdoglavost prešla iz hrabrosti u ludost.

Povukli smo se.

Na putu smo naišli na drugu postrojbu vojne policije koju su neprijatelji gađali minobacačima dok su nam pokušavali doći u pomoć. Nosili su dvojicu ranjenih. Vukli smo ih po kozjoj stazi, po nesnosnoj vrućini.

Bilo mi je toliko teško da sam stvarno mislio kako neću uspjeti izdržati taj napor. Bio je to kaos u kojem se nije znalo tko pije, a tko plaća.

Ali preživjeli smo.

Alen Skender (desno) sa suborcima/Foto: Privatni album

Nakon Dubrovnika, došla je na red Maslenica. Tamo sam odradio tri smjene po osamnaest dana. Bili smo stacionirani u Petrčanima, a držali smo položaje kod Svetog Jurja, bunkere okrenute prema Gornjem Zemuniku. Za razliku od Dubrovnika, ovdje nije bilo napadnih djelovanja s naše strane. Naš zadatak bio je držati crtu i odbijati njihove napade. Bilo je to iscrpljujuće pozicijsko ratovanje, ali odradili smo svoj dio posla i osigurali taj važan dio bojišnice.

Uoči Bljeska, bio sam pomoćnik zapovjednika za sigurnost u domobranskoj pukovnici. No, kad se išlo u napad, nisam sjedio u uredu. Imao sam svoju staru papovku, zarobljenu još kod Bastaja, i bio sam sa svojim dečkima. U Bljesku smo imali zonu djelovanja oko Brusnika i Šumetlice. Kasnije se djelovalo i na području Jasenovca, Uštice i Tanca, prema Dubici, gdje su dečki iz grubišnopoljske bojne ušli prvi u grad.

Neprijatelj se uglavnom povlačio. Sjećam se jednog prizora uz cestu – pokraj svake kuće bila je spremna traktorska prikolica s najlonom preko stvari, spremna za bijeg.

Nisu stigli sve utovariti i odnijeti.

Foto: Privatni album

U Oluji smo djelovali na području od Dubice i Šaša, pa prema Kostajnici i Sunji.

Krenulo je silovito.

Sjećam se kad sam se vozio autom po autocesti, a pored je bila ukopana cijela baterija argentinskih haubica. Kad su opalili plotun, tlak zraka bio je toliko jak da me bacio na drugu traku.

Nebo i zemlja su gorjeli.

Tu se dogodila jedna situacija koja je lako mogla biti kobna. Trebali smo se spojiti s jednom zagrebačkom brigadom na raskrižju puta za Kostajnicu. Oni su javili svoju poziciju i plan je bio da se nađemo. Ekipa je htjela sjesti u Land Rover i samo se dovesti tamo, ali nešto mi nije dalo mira. Inzistirao sam da idemo pješke, oprezno. Bilo je toliko vruće da je zrak iznad asfalta titrao. Uzeo sam dalekozor i pogledao prema raskrižju. Vidim bunker, vidim ljude kako voze bicikle i pretrčavaju, ali nigdje naše zastave. Zagrepčani su lažirali

poziciju, nisu bili ni blizu. To su bili četnici koji su držali odstupnicu svojim.

Dok sam gledao, vidim tipa kako izlazi iz bunkera, klekne nasred ceste sa snajperom i samo nas promatra. Rekao sam dečkima:

- Meni je ovo sumnjivo.

U tom trenutku su otvorili vatru.

Meci su fricali po asfaltu oko nas. Bacili smo se u jarak, u gnojnicu i koprive. Sakrio sam se iza jednog mostića, a meci su fijukali kroz cijev propusta ispod ceste. Da smo uletjeli autom, izrešetali bi nas ili zarobili. Ovako smo se, pužući kroz jarak, uspjeli izvući. Bio je to još jedan trenutak u kojem nas je oprez, a možda i puka sreća, spasila sigurne smrti.

Jesam ja početkom '90-ih mahao zastavom, ali sam se poslije uvijek trudio biti na prvoj crti. Ne samo mahati zastavom nego i nositi pušku.

Drago mi je što smo moji suborci i ja imali častan ratni put, što nigdje nije počinjen ni jedan zločin.

Što smo pokazali da smo ljudi.

3. Život poslije rata

Ožiljci, obitelj i borba koja ne prestaje

Kad je oružje utihnulo, trebalo je nastaviti živjeti. Obiteljski život donio mi je i radosti i tuge.

Sa prvom suprugom Ivankom, koju sam upoznao nakon rata, dobio sam dvoje djece. Kćer Ena rođena je 1990., a sin Alen četiri godine kasnije.

S kćerkom Enom početkom '90-ih godina/Foto: Privatni album

Nažalost, naš brak se raspao.

Kasnije sam u drugom braku dobio najmlađu kćer, Reu. Ona je, čini se, povukla tatine gene. Završila je vojno učilište, bila u Tigrovima, a danas je u Počasno-zaštitnoj bojni na Pantovčaku. Jedno vrijeme bila je dio protokola predsjednika Milanovića, a sada je jedna od zapovjednica sigurnosti. Uz to, višestruka je prvakinja Oružanih snaga u streljaštvu.

Ne mogu vam opisati koliko sam ponosan na nju.

Kći Rea i ponosni tata Alen /Foto: Privatni album

Nastojao sam nastaviti živjeti normalnim životom. U ratu sam svašta doživio i preživio, ali život ide dalje.

Znate, nikad nisam bio nacionalno zadojen, pa ni danas. Uvijek sam gledao tko je kakav čovjek, a ne tko je i što je. I danas imam prijatelje Srbe, Rome... I prije rata sam imao nekoliko cura Srpkinja. Nisam isključiv i to dobro znaju svi koji me poznaju. Najljepše je živjeti u miru, a na taj rat mi smo bili prisiljeni, morali smo se braniti i obraniti.

I kada je rat završio, nisam htio ići u mirovinu. Iako sam bio ranjen, iako mi je bio dijagnosticiran PTSP, mislio sam si:

- Zašto sam se školovao? Radit ću, bit ću koristan...

Međutim, obitelj i prijatelji godinama su mi govorili:

- Jesi li ti jedina budala koja ne ide u zasluženu mirovinu? Bio si po cijeloj Hrvatskoj s puškom u ruci!

Na kraju sam popustio i 2010. godine, uhvativši zadnji vlak, otišao u mirovinu.

Ali ne mogu ja mirovati.

Od 1998. godine pa do danas, predsjednik sam HVIDR-e Grubišno Polje. Kroz udruhu pokušavamo pomoći suborcima, pružiti im psihosocijalnu podršku. Najteže je onim dragovoljcima koji nisu ranjeni, nemaju status invalida, a nakon rata su ostali bez posla, obitelji su im se raspale. To su najveći problemi i tu se trudimo uskočiti, da nitko ne ostane gladan ili na ulici.

Nije lako.

Ljude su slomili razni demoni, ali i razne životne okolnosti. Nisu svi ljudi isti, svatko traume doživljava na svoj način, netko se s njima lakše nosi netko teže. Ali svima treba pružiti ruku, pokušati pomoći.

I to ne samo braniteljima. Mi smo kao članovi HVIDR-e tu da pomognemo i drugima, ako je moguće.

Alen Skender/Foto: Nikica Puhalo/MojPortal.hr

Iako je rat stao, naša borba i naša misija nisu. Za nas, pripadnike HVIDR-e i drugih braniteljskih udruga, prestanak pucnjave bio je samo početak jedne druge vrste služenja – služenja našim suborcima, njihovim obiteljima, ali i cijeloj zajednici.

Naša uniforma danas je radno odijelo, a oružje su nam ruke, volja i srce koje je uvijek spremno pomoći.

To se najbolje vidjelo onog trenutka kad je potres pogodio Petrinju, Glinu i Sisak. Nismo čekali ni trenutka već smo prvog dana sjeli u kombi i vozili pomoć. Pekare dolje nisu radile, struje nije bilo, ljudi nisu imali kruha. Natovarili smo pun kombi, što iz donacija, što od Crvenog križa, i odvezli ga.

Nije stalo na tome.

Ubrzo smo se organizirali. Kroz našu Koordinaciju udruga, u kojoj su i policajci i dragovoljci i veterani, krenuli su autobusi s ljudima koji su htjeli pomoći. Naši dečki, među kojima je bilo i tesara i zidara, danima su popravljali krovove koje su uništili srušeni dimnjaci. U više navrata išlo je po četrdesetak ljudi na Banovinu.

Nismo puno pitali, samo smo radili.

Dečki su išli pomagati i u Slavoniju, u Otok, kada je pijavica ljudima uništila krovove i porušila šume. Uvijek smo tu, na terenu. Kad god u našem kraju oluja odnese krov, mi uskačemo. Nije važno je li to kuća branitelja, obitelji poginulog suborca ili nekog trećeg.

Kome treba, tu smo.

Želimo biti korisni dokle god možemo pa tako, primjerice, kad Turistička zajednica organizira neku manifestaciju, mi smo podrška – ili kuhamo i pečemo za posjetitelje ili pomažemo na neki drugi način.

Statutarno, naša prva zadaća je pomaganje hrvatskim braniteljima i invalidima u ostvarivanju njihovih zakonskih prava. Mnogi se ne snalaze u birokraciji, ne znaju na što imaju pravo. Mi smo tu da ih savjetujemo, vodimo, pa i da ih vozimo liječniku ako treba.

Kroz radno-okupacijske terapije nastojimo im dati novi smisao. Udruga Bilogora 91, koja je krovna organizacija za sve sudionike rata na našem području, dobila je od Grada Grubišnog Polja na korištenje jedan ribnjak. To je velik projekt. Ljudi tamo rade, kose, čiste... Plan je da to od njega napravimo rekreacijski centar za branitelje i njihove obitelji, mjesto mira i druženja. Potrebno je puno novca da se sve uredi – treba napraviti brane, očistiti dno, srediti prilazne puteve.

Dok ne osiguramo sredstva, radimo koliko možemo, svojim rukama.

Prije nekoliko godina osnovali smo Koordinaciju udruga proizašlih iz Domovinskog rata i to se pokazalo odličnim potezom. Kad smo zajedno, jači smo, imamo više ideja i lakše je pokrenuti akcije. Financira nas uglavnom Grad Grubišno Polje, a mi se zbog toga nastojimo odužiti zajednici.

Nedavno smo sudjelovali i u velikoj vježbi Civilne zaštite, gdje su naši dečki glumili teroriste.

Kažem, što god treba, tu smo.

A i shvatili smo da se ta "radna terapija" pokazuje jako dobrom jer smo po dečkima vidjeli da su ponosni i zadovoljni iako, moram priznati, nije bilo lako sve to napraviti.

Psihološki su se podignuli i takav oblik angažmana u zajednici sigurno pomaže, u to smo se sami uvjerali.

Većina nas je aktivna i u dobrovoljnim vatrogasnim društvima. Kažem, trudimo se biti od koristi dok možemo, a istina je da nas je sve manje i manje. Nosimo se s teškom istinom – da je naša populacija sve starija i bolesnija. Kroz našu bojnu prošlo je ukupno oko 800 ljudi, a danas ih je dobrih 50 posto pokojno.

To je naša tužna stvarnost.

Alen Skender u prostoriji HVIDR-e Grubišno Polje u kojoj se nalaze portreti poginulih branitelja i civila s tog područja/Foto: Nikica Puhalo/MojPortal.hr

Svaki put kad šaljemo pozive za neku obljetnicu ili događaj, moramo s popisa odvajati imena onih kojih više nema, kako poziv ne bi stigao njihovim obiteljima.

Stalno potičemo dečke da idu na preventivne liječničke preglede koje organiziramo preko Ministarstva.

Vrijeme čini svoje, ali mi se ne predajemo. Koliko još možemo dati, dajemo. Nismo se još za baciti. Ta borba za čovjeka, za suborca i za zajednicu, ona traje i danas i trajat će dok god je i zadnjeg od nas.

A ja sam svoj mir i terapiju pronašao sam u šumi. Amaterski se bavim izradom drvnih sortimenata.

